

ŞAHDƏNİZ 2 LAHİYASI

"Bu gün 17.12.2013 müasir Azərbaycanın tarixində tarixi gündür". Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev çərşənbə axşamı Bakıda "Şahdəniz" qaz-kondensat yatağının işlənməsinin ikinci mərhəlesi üzrə yekun investisiya qərarının imzalanması mərasimində deyib. Dövlət başçısının sözlərinə görə, "Şahdəniz 2" enerji layihəsi üzrə yekun investisiya qərarının qəbul edilməsi Azərbaycanın uzunmüddətli uğurlu iqtisadi inkişafını təmin edəcək. Azərbaycan Prezidenti bildirib: "Şahdəniz 2" layihəsi dünyada ən iri enerji layihəsidir.

Bu, enerji təhlükəsizliyi, enerji şaxələndirilməsi, bu tarixi layihəyə cəlb olunmuş ölkələr və şirkətlər arasında geniş beynəlxalq əməkdaşlıq layihəsidir". Dövlət başçısı 19 il əvvəl - Azərbaycanın enerji strategiyasının həyata keçirilməyə başladığı 1994-cü ildə baş verən hadisələri xatırlayıb. Azərbaycan Prezidentinin sözlərinə görə, ümummilli lider Heydər Əliyevin müdrikliyi, uzaqqorənliyi sayesində müstəqilliyyin əldə edilməsindən cəmi üç il, Azərbaycanda vətəndaş müharibəsinin başa çatmasından bir il və Ermənistanla atəşkəs rejimi haqqında razılığın əldə olunmasından dörd ay sonra Azərbaycan ecnəbi tərəfdəşlərlə birgə "Əsrin müqaviləsi"ni imzaladı. Bu müqavilə ilk dəfə olaraq Xəzər regionunu xarici investisiyalar üçün açdı və Azərbaycanın uğurlu iqtisadi inkişafını təmin etdi. Prezident İlham Əliyev bildirib ki, bu, 20-ci əsrin müqaviləsi idi. Dövlət başçısının sözlərinə görə, "Şahdəniz" layihəsi,

çox güman ki, 21-ci əsrin layihəsi adlandırılacaq: "Lakin bugünkü mərasimə qədər müstəqil Azərbaycanın inkişafı tarixində bir neçə vacib mərhələ olub. 1996-cı ildə "Şahdəniz" qaz-kondensat yatağının işlənməsi layihəsi üzrə müqavilə imzalandı. Daha sonra, 1999-cu ildə Qara dənizlə Xəzər dənizini birləşdirən və Bakıdan Gürcüstanın Qara dəniz sahillərinədək uzanan ilk boru kəməri inşa edildi". Dövlət başçısı qeyd edib ki, daha sonra - 2006-ci ilin mayında Bakı-Tbilisi-Ceyhan boru kəməri istismara verildi: "Bu kəmər ilk dəfə olaraq Xəzər regionunu beynəlxalq bazarlarla, o cümlədən Aralıq dənizi bazarları ilə birləşdirdi. 2007-ci ildə Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyəni birləşdirən və "Şahdəniz 2" layihəsinin bir hissəsi olan Cənubi Qafqaz qaz kəməri tikildi". Prezident İlham Əliyevin sözlərinə görə, 2011-ci ildə Azərbaycan və Avropa İttifaqı strateji enerji əməkdaşlığına dair memorandum imzaladı ki, bu sənəd Azərbaycanın enerji strategiyasının inkişafına kömək etdi, enerjinin şaxələndirməsini və Avropaya qaz ixracını təmin etdi: "2012-ci ildə biz Türkiyə ilə Trans Anadolu qaz kəməri - TANAP üzrə tarixi saziş imzaladıq. Bu il, 2013-cü ildə Trans Adriatik boru kəməri (TAR) əsas ixrac marşrutu kimi seçildi və indi biz "Şahdəniz 2" üzrə yekun investisiya qərarını imzalayıraq" Bunuda qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, xanımı Mehriban Əliyeva və Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva mərasimdə iştirak etmişlər.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT RƏMZLƏRİ

DÖVLƏT BAYRAĞI

Azərbaycanda üçüncü dövlət bayrağı ilk dəfə 1918-ci il noyabr ayının 9-da Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökumətinin qərarı ilə qəbul edilmişdir. 1920-ci il aprelin 28-də Xalq Cümhuriyyəti süqut etdikdən və Sovet hakimiyyəti qurulduğundan sonra Azərbaycanda bu bayraq qadağan edilmiş və sovet bayrağı ilə əvəz olunmuşdur.

Sonralar Azərbaycan SSR Ali Soveti qarşısında üçüncü dövlət bayrağı Azərbaycanın rəsmi dövlət rəmzi kimi tanınması haqqında vəsatət qaldırılmışdır. 1991-ci il fevral ayının 5-də Azərbaycan Respublikası Ali Soveti Azərbaycan Respublikasının dövlət suvereniliyinin rəmzlərindən biri olan üçüncü dövlət bayrağı Azərbaycanın dövlət bayrağı kimi qəbul edilməsi haqqında qərar vermişdir. Azərbaycan Respublikasının dövlət bayrağı bərabər enli üç rəngi zolaqdan ibarətdir. Yuxarı zolaq mavi, orta zolaq qırmızı, aşağı zolaq yaşıl rəngdədir. Mavi rəng - Azərbaycan xalqının türk mənşəli olmasını, qırmızı rəng - müasir cəmiyyət qurmaq, demokratiani inkişaf etdirmek isteyini, yaşıl rəng - islam sivilizasiyasına mensubluğunu ifadə edir. Qırmızı zolağın ortasında bayrağın hər iki üzündə ağ rəngli aypara ilə səkkizguşəli ulduz təsvir edilmişdir. Bayrağın eninin uzunluğuna nisbəti 1:2-dir.

DÖVLƏT GERBİ

Azərbaycanın dövlət gerbi haqqında Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökuməti 1920-ci il yanvarın 30-da müsabiqə elan etmiş və müsabiqədən keçəcək gerb nümunəsinin həmin ilin mayın 28-də qəbul ediləcəyi haqqında qərar çıxarmışdır. Lakin 1920-ci il aprel ayının 28-də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin süqut etməsi nəticəsində həmin gerb qəbul edilməmişdir. Sonralar - 1990-ci ildə Azərbaycan SSR Ali Soveti qarşısında Azərbaycanın Dövlət gerbinin hazırlanması üçün yeni müsabiqənin elan olunması haqqında vəsatət qaldırılmışdır. Müsabiqə 1991-ci il fevralın 5-də Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin qərarı ilə elan olunmuşdur. 1991-1992-ci illərdə müsabiqəyə Dövlət gerbinin onlarla layihəsi təqdim olunmuşdur. Müzakirələr zamanı 1919-1920-ci illərdə hazırlanmış layihələrdən birinin qəbul edilməsi ilə bağlı təkliflər də səslənmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Ali Soveti 1993-cü il yanvarın 19-da qəbul etdiyi Konstitusiya Qanunu ilə 1919-1920-ci illərdə hazırlanmış Dövlət gerbi layihələrindən birini müəyyən dəyişikliklərle Azərbaycan Respublikasının Dövlət gerbi kimi təsdiq etmişdir. Dövlət gerbi haqqında Əsasname və ona əlavə edilmiş təsvir 1993-cü il aprelin 5-də təsdiq edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gerbi Azərbaycan dövlətinin müstəqilliyinin rəmziidir. Dövlət gerbi palid budaqlarından və sünbüllərdən ibarət qoysun üzerinde yerleşən Şərqi qalxanının təsvirindən ibarətdir. Qalxanın üstündə Azərbaycan Respublikasının Dövlət bayrağının rəngləri fonunda səkkizguşəli ulduz, ulduzun mərkəzində isə alov təsviri vardır.

Gerbin rəngli təsvirindən ulduz aq, alov qırmızı, palid budaqları yaşıl, sünbüller sarı, qalxanın və ulduzun saqanaqları habelə qalxanın düymələri və palid qozaları qızılı rəngdədir.

DÖVLƏT HİMNI

1920-ci il yanvarın 30-da Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin Nazirlər Şurası Cümhuriyyətin Milli Himninin hazırlanması haqqında qərar qəbul etdi və bu məqsədlə Xalq Maarif Nazirliyi tərefindən müsabiqə elan edildi. Lakin 1920-ci il aprelin 28-də Xalq Cümhuriyyətinin süqutu Azərbaycanın Milli Himmini qəbul etməyə imkan vermedi. Azərbaycan Respublikasının ilk Dövlət Himni 1945-ci ildə Azərbaycan SSR Sovet İttifaqının tərkibində olarkən qəbul edilmişdir (sözləri S.Vurğun və S.Rüstəmin, musiqisi Ü.Hacıbəyovun) 1992-ci il mayın 27-də parlament "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni haqqında" Qanun qəbul etdi. Qanuna əsasən, 1919-cu ildə böyük bəstəkar Üzeyir Hacıbəyov və şair Əhməd Cavad tərefindən tərtib edilmiş təntənəli "Azərbaycan marşı" Azərbaycanın Dövlət Himni kimi təsdiq edildi.

Musiqisi: Üzeyir Hacıbəyovun,
Sözləri: Əhməd Cavadındır.

Azərbaycan! Azərbaycan!
Ey qəhrəman övladın şanlı Vətəni!
Səndən ötrü can verməyə cümlə hazırlır!
Səndən ötrü qan tökməyə cümlə qadırız!
Üçüncü bayrağıla məsud yaşa!
Minlərlə can qurban oldu,
Sinən hərbə meydan oldu!
Hüququndan keçən əsgər!
Hərə bir qəhrəman oldu!
Sən olasan gülüstan,
Sənə hər an can qurban!
Sənə min bir məhəbbət
Sinəmdə tutmuş məkan!
Namusunu hifz etməyə,
Bayrağını yüksəltməyə,
Cümə - gənclər müştəqdir!
Şanlı Vətən! Şanlı Vətən!
Azərbaycan! Azərbaycan!

Ziyalılıq kütləvi ola bilməz. Alim, şair, bəstəkar, rəssam, yazıçı artıq bunlar fikri istedəda malik olan nadir adamlardır

Heydər Əlirza oğlu Əliyev

Zerife Əziz qızı Əliyeva

Azərbaycan SSR-nin əməkdar
elm xadimi, tibb elmləri doktoru,
Azərbaycan Milli Elmlər
Akademiyasının akademiki

Heydər Əlirza oğlu Əliyev

Azərbaycanın görkəmli siyasi ve
dövlət xadimi, Azərbaycan
Respublikasının üçüncü Prezidenti
"Ulu öndər" və "Azərbaycan
xalqının ümummilli lideri"
titullarının rəsmi daşıyıcısı.

Mənalı ömür yaşamaq hər insanın taleyinə yazılır.
Elə insanlar var ki, onların ömür yolu gələcək nəşil-
lərin həyatına işiq saçır, xalqa tükənməz bir xəzinə
bəxş edir.

Bu dünyaya insanlara nur paylamaq, xeyirxahlıq etmək
fürün gəlmış Zərifə xanım Əliyeva da belə seçilmiş insanlar-
dan olmuşdur. O, günəş qədər parlaq ürkən sahibi, yüksək
mənəviyyat, daxili zənginlik simvolu idi. Qəlbini şam kimi əri-
dib ondan xeyirxahlıq, işiq umanlarının yoluna nur çiləmek üçün
yaradılmışdı Zərifə xanım Əliyeva.

Azərbaycan Respublikasının Əməkdar Elm Xadimi, tibb
elmləri doktoru, Azərbaycan Elmlər Akademiyasının akade-
miki Zərifə Əziz qızı Əliyeva 1923-cü il aprelin 28-de Şəhər
rayonunun Şahṭaxtı kəndində anadan olmuşdur.

Zərifə xanım Əliyevin fəxri adları, elmi titulları, mükafat-
ları olduqca çoxdur. Bu adaların hər biri qürur, iftihar mənbəyi-
dir. Lakin bu adalar sırasında en şərəflisi Ana adıdır. Qeyri-adi
bir ana olan Zərifə xanımın övladlarına münasibəti də xüsusi
idi. O, ne edirdiše böyük sevgi ilə edirdi. Onun sevgisinin gü-
cü öz ailəsinin hüdüdlərindən dənən çok duyulurdu.

1985-ci il aprel ayının 15-də Moskva şəhərində vəfat
eden Zərifə xanım Əliyevanın cənzası 1994-cü ilde Moskva-
nın Novo-Deviçye qəbiristanlığından Bakıya gətirilərək, Fəxri
xiyabanda - atasının məzarə yanında dəfn olunmuşdur. Bü-
tün ömrünü insanlara xidmet işinə sərf etmiş bir insanın bu
gün aramızda olmamasına inanmaq çox çətindir. Fəqət, gör-
kəmli alim, xeyirxah insanı, qayğısən ananın adının qədir-
bilən xalqımızın yaddaşında əbədi həkk olunması bu gün hər
bir azərbaycanlı üçün təsəlliverici məqamdır.

Dövlət başçısı Bakı Dövlət Uni-
versitetinin 90 illik yubileyi ilə bağlı
keçirilən təntənəli mərasimdəki
çıxışında bununla bağlı demisidir:
"Azərbaycan iqtisadi cəhətdən artıq
oturuşmuş dövlət kimi tanınır.
Mən hesab edirəm ki, biz artıq iqtisadi
sahadə keçid dövrünü başa vurmuşuq. Nəzərəalsaq ki, dünyanın
aparıcı maliyyə qurumları Azərbaycanda aparılan islahatlar
çox yüksək qiymətləndirir. Müxtəlif
hesablamalara görə, Azərbaycan
postsoviet məkanında iqtisadi islahatlar və iqtisadi inkişaf baxımdan
birinci yerdədir. Mən hesab edirəm ki, artıq bu sahadə keçid
dövrü başa çatıbdır.

Dünya İqtisadi Forumu - dünyada en mötəbər qurumlarından biri olan bu təşkilat rəqabət qabiliyyətliyinə görə Azərbaycanı dünya miqyasında 51-ci yerdə görür və bütün MDB məkanında biz bu sahadə birinci yerdəyik. Dünya Bankının hesablamalarına görə, Azərbaycanı bir nömrəli islahatçı ülke kimi tanıdı. Bu, bir daha onu gösterir ki, bizim uğurlarımızın əsas səbəbi ölkədə aparılan siyasi və iqtisadi islahatlardır".

Şübəsiz, dövlət başçısının iqtisadi sahadə keçid dövrünün yekunlaşması ilə bağlı bəyanatı ölkənin son 15 ildə keçdiyi sürətli inkişafın və davamlı islahatların məntiqi yekunu sayıla bilər. Dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin son 15 ildə uğurla davam etdiriyi sosial-iqtisadi islahatların praktik nəticələri Azərbaycan üçün hələ öten əsrin 90-ci illərinin əvvəlindən başlanmış mürəkkəb ictimai-iqtisadi formasiya dəyişkənliliyi mərhələsinin artıq geridə qaldığını deməyə ciddi əsaslar verir. Söhbət iqtisadi sahadə keçid dövrü üçün zəruri qanunverici, institutional, maddi-texniki bazanın formalasdırılması prosesinin yekunlaşmasından gedir. Son 20 ildə iqtisadiyyatın inkişafı üçün yeni qanunlar qəbul olunmuş, özəlləşdirme prosesi, vergi, torpaq, gömrük islahati əsasən başa çatmış, infrastrukturun yeniləşdirilməsi keyfiyyət-cə yeni mərhələyə adlımış, güclü yanacaq-energetika və neft sənayesi formalasdılmış, sahibkarlığın mili iktisadfa rolü artmış, sosial problemlərin böyük qismi həllini tapmış, respublikamızın dünya iqtisadi-təsərrüfat sistemini integrasiyası təmin olunmuş, Azərbaycan özü və bölgə dövlətləri üçün etibarlı enerji təhlükəsizliyi sistemi yaratmışdır.

Dövlət büdcəsi isə Azərbaycanın keyfiyyətcə yeni mərhələdə davamlı inkişafi üçün yaxşı imkanlar açır. Bütün layihəsi hazırlanarkən dövlətin inkişafı üçün elmi əsaslar üzərində müəyyən edilmiş strateji xəttə uyğun olaraq dövlət büdcəsinə qazandırılarak keyfiyyətcə yeni mərhələyə - modernlaşmə fazasına qədəm qoyur. Bu mərhələnin əsas vəzifəsi isə iqtisadiyyatın ənənəvi sahələrinin yeni dövrün tələblərinə uyğun, ən müasir texnologiyalar hesabına yüksəlişini təmin etmək, Azərbaycanın inkişaf etmiş dövlətlər sırasına çıxarmaqdır.

Azərbaycan inkişaf etmiş dövlətlər sırasında

Sovet dövründə qalmış idarəetmə sistemi tamamilə yeniləşmiş, müasir dövrün tələbi ilə səsləşən yeni dövlət qurumları yaradılmış, bir sözlə, struktur islahatları uğurla yekunlaşmışdır. Bu gün milli iqtisadi inkişaf modeli ilə tanınan Azərbaycan sovet dövründə qalmış köhnə infrastrukturdan tamamilə azad olaraq iqtisadi-mədəni səviyyədə modernləşir, ölkənin hələ bir guşəsində müasir tələblərə cavab verən abadlıq-quruculuq işləri aparılır. Bütün bunlar isə mehz iqtisadi sahadə keçid dövrünün geridə qaldığını əminliklə söyləməyə ciddi əsaslar yaradır.

Dövlət büdcəsi isə Azərbaycanın keyfiyyətcə yeni mərhələdə davamlı inkişafi üçün yaxşı imkanlar açır. Bütün layihəsi hazırlanarkən dövlətin inkişafı üçün elmi əsaslar üzərində müəyyən edilmiş strateji xəttə uyğun olaraq dövlət büdcəsinə qazandırılarak keyfiyyətcə yeni mərhələyə - modernlaşmə fazasına qədəm qoyur. Bu mərhələnin əsas vəzifəsi isə iqtisadiyyatın ənənəvi sahələrinin yeni dövrün tələblərinə uyğun, ən müasir texnologiyalar hesabına yüksəlişini təmin etmək, Azərbaycanın inkişaf etmiş dövlətlər sırasına çıxarmaqdır.

Azərbaycanda hayatın bütün sahaları üzrə inkişaf hiss olunur

1993-cü ilin iyununda ümummilli lider Heydər Əliyevin xalqın təkidli tələbləri ilə hakimiyətə qayıdışından sonra Azərbaycanda hüquqi-demokratik dövlət quruculuğu ilə parallel olaraq müstəqil iqtisadi sistemin yaradılması və daha da inkişaf etdirilməsi istiqamətində düşünülmüş və uzaq hədəflərə istiqamət götürmiş geniş islahatlar kursu həyata keçirilməyə başlandı.

Aparılan uğurlu iqtisadi islahatlar sayesində iqtisadiyyatın müasir dövrün tələblərinə uyğun, bazar münasibetləri əsasında yenidən qurulması, sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi, yeni infrastrukturların, maliyyə və vergi sisteminin formalşdırılması, tarixdə ən mürəkkəb proses kimi xarakterizə olunan torpaq və aqrar islahatların aparılması, regionların ahengdar inkişafi, yoxsulluğun aradan qaldırılması, insanlara öz potensialından sərbəst istifadə etmək və sahibkarlığa dəstək verməkli iqtisadiyyatın liberallaşmasının bərqərar olması üçün münbit zəmin hazırlanmış, müstəqil dövlətimizin təhlükəsizliyinin, eləcə də onun ən vacib elementlərindən olan iqtisadi təhlükəsizliyinin təmin olunmasında mühüm rol oynamışdır.

Azərbaycanın sürətli sosial-iqtisadi inkişafı və regionda real güc mərkəzinə çevrilmesi ulu öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilmiş iqtisadi islahatlar və bu gün də həmin siyasi və iqtisadi islahatlar kursunun Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi sayesində mümkün olmuşdur. Ümummilli liderin, "İqtisadiyyatı qüdrəti olan dövlət hər şeyə qadirdir" fikri bir dənə təsdiq edir ki, Heydər Əliyev milli iqtisadiyyatımızın inkişafına dövlət quruculuğunuñ çok mühüm tərkib hissəsi kimi hər zaman böyük önəm vermişdir.

Zərər dəqiqiliyi ilə ölçülüb-biçilmiş iqtisadi stratejiyanın bu gün ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam və inkişaf etdirilməsi Azərbaycanın daha yüksək zirvələre doğru inamlı irəliləməsi üçün zəmin yaratmışdır. İqtisadi potensialın ildən-ile güclənməsi, əhalinin maddi-rifah halının yaxşılaşdırılması, müxtəlif istiqamətlərdə genişmiqyaslı islahatların aparılması Azərbaycanın xoşbəxt gələcəyinə hesablanmış məqsədöyünlü dövlət proqramlarının ana xəttini təşkil edir. 2003-cü ildən ötən dövr ərzində həyata keçirilmiş iqtisadi layihələr qarşıya qoyulmuş ali məqsədə real xidmətin bariz göstəricisidir.

Ötən dövr ərzində Azərbaycan iqtisadiyyatı yüksək sürətlə inkişafını davam etdirmişdir. Ümummilli lider Heydər Əliyevin müəyyənləşdirdiyi sosial-iqtisadi inkişaf strategiyasının uğurla davam etdirilməsi nəticəsində ölkəmiz son illərdə iqtisadi artım üzrə dünya-da lider dövlətə çevrilmişdir. İqtisadiyyatın bütün sahələrində irimiqyaslı islahatların sistemli və düşünülmüş şəkildə davam etdirilməsi Azərbaycanı dünyadan ən islahatçı ölkəsi kimi tanıtmışdır.

Bu gün ölkəmiz regionun və dünyanın böyük iqtisadi layihələrinin təşəbbüskarına və əsas tərəfdəşinə əvvəlmişdir. Təbii ki, bütün bunlar Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin çox uğurla həyata keçirdiyi uzaqqorən siyaseti, sosial-iqtisadi inkişafın bütün sahələrini əhatə edən dövlət proqramları sayesində mümkün olmuşdur. Ölkə Prezidentinin şəxsi təşəbbüsü və nəzarəti altında müasir dünya standartlarına cavab verən çoxsaylı sənaye, səhiyyə, təhsil müəssisələrinin, idman komplekslərinin, nəqliyyat, enerji və rabitə infrastrukturlarının, qəçinlər üçün qəsəbələrin tikintisi, ölkəmizin abadlaşması və inkişafı ilə bağlı mühüm obyektlərin inşası, bu obyektlərin açılışı mərasimlərində şəxsən iştirakı, əhalinin həyat seviyyəsi ilə tanış olmaq üçün regionlara çoxsaylı səfərləri Azərbaycanın daha yüksək inkişafı və xalqımızın xoşbəxt gələcəyi naminə gördüyü işlərdəndir.

2008-ci ildə yenidən Prezident seçkilərində xalqımızın yekdilliklə cənab İlham Əliyevi ölkə Prezidenti seçməsi Azərbaycanda həyatın bütün sahələri üzrə inkişafa növbəti təkan vermiş oldu. Prezident İlham Əliyevin çox uğurlu, bənzərsiz fəaliyyəti xalqımızın öz seçimində yeganə, düzgün yol müəyyənləşdirdiyini və seçimini bir dənə təsdiq etdi.

Prezident İlham Əliyevin çox uğurla davam etdiridiyi və inkişaf etmiş dünya ölkələrinin islahatlar praktikasından bəhrələnməklə həyata keçirdiyi praqmatik fəaliyyəti sayesində son illər Azərbaycan iqtisadiyyatı sürətli inkişaf etməkdədir. Statistik məlumatların təhlili onu göstərir ki, Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi və qeyri-neft sektorunun inkişafı istiqamətinə əməli tədbirlər həyata keçirilmişdir. Qeyri-neft sektorunun, o cümlədən aqrar bölmənin inkişafında regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair birinci dövlət proqramının misilsiz rolü olmuşdur. Bu proqram ölkəmizin iqtisadi inkişafında yeni mərhələnin başlangıcıni qoydu və regionların inkişafı dövlətin iqtisadi siyasetinin əsas istiqamətləri seviyyəsinə qaldırıldı.

Zərifə Əziz qızı Əliyeva

Azərbaycan Respublikasının əməkdar elm xadimi, tibb elmləri doktoru, Azərbaycan Elmlər Akademiyasının akademiki Zərifə Əziz qızı Əliyeva 28 aprel 1923-cü ildə Şərur rayonun Şahtaxtı kəndində anadan olmuşdur.

1942-ci ildə orta məktəbi bitirdikten sonra o, Azərbaycan Dövlət Tibb Institutunun müalicə-profilaktika fakültəsinə daxil olmuş və 1947-ci ildə həmin institutu bitirmişdir.

Sonra o, Moskva şəhərində Mərkəzi həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunda oftalmolgiya üzrə ixtisaslaşdırma kursu keçmişdir.

1950-ci ildə Zərifə xanım Əliyeva aspiranturaya daxil olmuş və 1953-cü ildə buranı bitirmişdir.

1957-ci ildə qədər Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Oftalmologiya İnstitutunda elmi işçi, 1960-ci ildən 1967-ci ildə qədər böyük elmi işçi, 1967-ci ildən isə Ə. Əliyev adına Azərbaycan Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunda göz xəstəlikləri kafedrasının dozentı, professor, görmə orqanının peşə patologiyası laboratoriyasının müdürü, oftalmologiya kafedrasının müdürü (1982-1985) vəzifələrində çalışmışdır.

İllər boyu apardığı müşahidələrin, klinik tədqiq-

qatların və təcrübələrin nəticələri Zərifə xanımın dünənda ən məşhur oftalmologiya mərkəzlərinin birində H. Helmqlots adına Moskva Göz Xəstəlikləri Elmi Tədqiqat İnstitutunda müdafiə etdiyi "Azərbaycanın bir sıra kimya müəssisələri işçilərinin görmə orqanının vəziyyəti" adlı doktorluq dissertasiyasının əsasını təşkil etmişdir. 1977-ci ildə Zərifə xanım Əliyevaya tibb elmləri doktoru dərcəsi verilmişdir.

Zərifə xanım Əliyevanın Azərbaycanda oftalmologiya elminin inkişafında müstəsnə xidmətləri var. O, vaxtılıq Azərbaycanda geniş yayılmış traxomani, dünya təcrübəsində birincilər sırasında peşə, xüsusiye kimya və elektron sənayelerində peşə fəaliyyəti ilə bağlı göz xəstəliklərinin öyrənilməsi, profilaktikası və müalicəsinə, habelə oftalmologyanın müasir problemlərinə dair bir çox sanballı tədqiqatların, o cümlədən "Terapevtik oftalmologiya", "İridodiagnosikanın əsasları" kimi nadir elmi əsərlərin müəlliflərindən biri, 12 monoqrafiya, dərslik və dərs vəsaitinin, 150-yə yaxın elmi işin, 1 ixtira və 12 səmərələşdirici təklifin müəllifidir.

Zərifə xanım Əliyeva yüksək ixtisaslı səhiyyə kadrların hazırlanmasına böyük emək sərf etmişdir. O, Ümumittifaq Oftalmoloqlar Cəmiyyəti Rəyasət Heyətinin, Sovet Sülhü Müdafiə Komitəsinin, Azərbaycan Oftalmologiya Cəmiyyəti İdare Heyətinin, "Vestnik oftalmologiyi" (Moskva) jurnalı redaksiya heyətinin üzvü idi.

1981-ci ildə oftalmologyanın inkişafına verdiyi böyük töhfəye - görmə orqanının peşə patologiyası sahəsində apardığı elmi tədqiqatlara görə professor Z. Ə. Əliyeva oftalmologiya aləmində ən yüksək mükafata - SSRİ Tibb Elmləri Akademiyasının akademik M. İ. Averbax adına mükafatına layiq görülmüşdür. Geyd olunmalıdır ki, professor Z. Ə. Əliyeva həmin mükafata layiq görülen ilk qadın idi.

Elmi tədqiqatların yüksək səviyyəsi, onların sosial əhəmiyyəti, ictimai fəallığı, pedaqoji istedadı, çoxillilik elmi-tədqiqat işlərində böyük xidmətlərini qiymətləndirərək, 1983-cü ildə Zərifə xanım Əliyevanı Azərbaycan SSR EA-nın akademiki seçdilər.

Zərifə xanım Əliyeva göstərdiyi xidmətlərinə görə orden və medallarla təltif olunmuşdu. Azərbaycanın əməkdar elm xadimi kimi yüksək ada lajıq görülmüşdür.

1985-ci il aprel ayının 15-də Moskva şəhərində vəfat edən Zərifə xanım Əliyevanın cenazəsi 1994-cü ildə Moskvanın Novo-Deviçye qəbiristanlığından Bakıya gətirilərək, Fəxri Xiyabanda, atasının qəbri yanında dəfn olunmuşdur.

İlham Heydər oğlu Əliyev 1961-ci il dekabrın 24-də Bakı şəhərində anadan olmuşdur.

1967-1977-ci illərdə Bakı şəhərində orta məktəbdə oxumuşdur.

1977-ci ildə Moskva Dövlət Beynəlxalq Əlaqələr İnstitutuna (MDBƏİ) daxil olmuşdur.

MDBƏİ-ni bitirdikdən sonra 1982-ci ildə Moskva Dövlət Beynəlxalq Əlaqələr İnstitutunun aspiranturasına daxil olmuşdur.

1985-ci ildə dissertasiya müdafiə edərək, tarix elmləri namizədi dərəcəsi almışdır.

1985-1990-ci illərdə Moskva Dövlət Beynəlxalq Əlaqələr İnstitutunda müəllim işləmişdir.

1991-1994-cü illər ərzində özəl biznes sahəsində çalışmışdır və bir sırə istehsal-kommersiya müəssisələrinə rəhbərlik etmişdir.

1994-cü ildən 2003-cü ilin avqust ayınınədək Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin vitse-prezidenti, sonra isə birinci vitse-prezidenti olmuşdur. "Heydər Əliyevin neft strategiyası"nın həyata keçirilməsində fəal iştirak etmişdir.

Suveren Azərbaycanın neft siyasetinin geosiyasi aspektlərinə dair bir sırə tədqiqat işlərinin müəllifidir. Siyasi elmlər doktorudur.

İki dəfə, 1995-ci və 2000-ci illərdə Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçilmişdir. 2003-cü ildə Azərbaycan Respublikasının Baş naziri vəzifəsinə təyin edilməsi ilə əlaqədar olaraq deputat səlahiyyətlərinə xitam vermişdir.

1997-ci ildən Azərbaycanın Milli Olimpiya Komitəsinin Prezidentidir. İdmanın və Olimpiya hərəkatının inkişafında böyük xidmətlərinə görə Beynəlxalq Olimpiya Komitəsinin ali ordeni ilə təltif edilmişdir.

1999-cu ildə hakim Yeni Azərbaycan Partiyası sədrinin müavini, 2001-ci ildə sədrin birinci müavini, 2005-ci ildə isə partiyanın sədri seçilmişdir.

2001-2003-cü illərdə Avropa Şurası Parlament Assambleyasında (AŞPA) Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin nümayəndə heyətinin rəhbəri olmuşdur.

2003-cü il yanvar ayında Avropa Şurası Parlament Assambleyası sədrinin müavini, AŞPA-nın Büro üzvü seçilmişdir.

2003-cü il avqustun 4-də Milli Məclis tərəfindən təsdiq edildikdən sonra Azərbaycan Respublikasının Baş naziri təyin edilmişdir.

2003-cü il oktyabrın 15-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilmişdir. Prezident seçkilərində seçicilərin 76%-dən çoxu İlham Əliyevin lehine səs vermişdir. O, 2003-cü il oktyabrın 31-də vəzifəsinin icrasına başlamışdır.

2004-cü il aprelində AŞPA-nın fəaliyyətində fəal iştirakına və Avropa ideallarına sədəqətina görə AŞPA-nın fəxri üzvü diplomu və AŞPA medalı ilə təltif edilmişdir.

2008-ci il oktyabrın 15-də keçirilən seçkilərdə seçicilərin 88,73 % səsini qazanan İlham Əliyev ikinci dəfə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilmişdir. O, 2008-ci il oktyabrın 24-də vəzifəsinin icrasına başlamışdır.

Azərbaycan, rus, ingilis, fransız və türk dillərini mükemməl bilir.

Evlidir. Üç övladı, üç nəvəsi var.

Prezident Əliyevin təltif olunduğu orden, mükafat və fəxri adlar aşağıdakılardır: Heydər Əliyev ordeni (Azərbaycan Respublikası), Beynəlxalq münasibətlər və sülh nəminə ihsan Doğramacı mükafatı (Türkiyə), Ruminiya Ulduzu Ordeni (Ruminiya), Kral Əbdüləziz Ordeni (Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı), Şərəf Ordeni (Gürcüstan), "Şərəf Legionunun Böyük Xaçı" Ordəni (Fransa), Şeyxülislam Ordəni (Azərbaycan Respublikası), Rusiya Pravoslav Kilsəsinin

"Prepodobnyi Serqiy Radonejskiy" birinci dərəcəli Ordeni, "Böyük Kordon" Şərəf Ordəni (Beynəlxalq Hərbi-İdman Şurası), MDB ölkələrin idman Təşkilatlarının Beynəlxalq Konfederasiyasının "Şərəf Ordəni", FİLA-nın Şərəf Zalının ən yüksək "İdman Əfsanəsi" ordəni, Polşa Respublikasının "Xidmətlərə görə" Böyük Xaç ordəni (Polşa), I dərəcəli Knayaz Yaroslav Mudri ordəni (Ukrayna), "Mübərək al-Kabir" ordəni (Küveyt Dövləti), Yunanistan parlamentinin Qızıl medali (Yunanistan), Avropa Ədalətli Oyunlar Hərəkatının "Şərəf" nişanı, "Üç ulduz" ordeninin "Böyük xəç kavaleri" dərəcəsi, "Sadiq Xidmət" milli ordeninin Böyük Xaç ranğı (Ruminiya), "İsmoili Somoni" ordəni (Tacikistan).

Linkoln Universitetinin Fəxri Doktoru (ABŞ), Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər Universitetinin Fəxri Doktoru, L.N.Qumilyov - Avrasiya Milli Universitetinin Professoru (Qazaxistan), Bilkent Universitetinin Fəxri Doktoru (Türkiyə), Vergilə üzrə Milli Akademiyanın Fəxri Doktoru (Ukrayna), Ploesti Neft və Qaz Universitetinin Fəxri Doktoru (Ruminiya), Milli və Dünya İqtisadiyyatı Universitetinin Fəxri Professoru (Bolqarıstan), Kyung Hee Universitetinin Fəxri Doktoru (Cənubi Koreya), İordaniya Universitetinin Fəxri Doktoru (İordaniya), Korvinus Universitetinin ictimai elmlər üzrə Fəxri doktoru (Macarıstan), M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Fəxri professoru (Rusiya Federasiyası), Taras Şevçenko adına Kiyev Milli Universitetinin Fəxri doktoru (Ukrayna), Məxdumqulu adına Türkmenistən Dövlət Universitetinin Fəxri professoru (Türkmenistan Respublikası), Bakı Dövlət Universitetinin Fəxri doktoru (Azərbaycan), Belarus Dövlət Universitetinin Fəxri profesor (Belarus Respublikası), Ankara Universitetinin Fəxri doktoru (Türkiyə), Çukurova Universitetinin Fəxri Doktoru (Türkiyə).

Yüksək idaracılık mexanizmi ölkəmizin inkişafında xüsusi rol oynayır

Tarixin gedişinə təsir göstərən böyük siyasi liderlər irəli sürdükləri mütərəqqi ideyalarla xalqı öz ətrafında birləşdirməyə, hər bir addimdə ictimai inam qazanmağa çalışmış, məhz bunun da sayəsində böyük uğurlara imza atmışlar. Fəaliyyətində daim ictimai mənafəni əsas götürən, xalqın dəstəyinə arxalanan siyasi lider konkret siyasi mərhələdə xalqın sabit inkişaf yolunu düzgün müəyyənləşdirmək, milli maraqları qorumaq əzmi ilə seçilir. Siyasetdə ictimai inam qazanmaq məramı demokratik dəyərlərin ön plana çıxlığı hazırlı "süret əsri"ndə də qətiyyən aktuallığını itirmir. Həkimiyəti millətə layiqli xidmət vasitəsi sayan və bunu əməli fəaliyyəti ilə sübuta yetirən liderlər milyonlarla insanın iradəsi əsasında dövlətə rəhbərlik şansını qazanırlar.

Dövrün sərt sınaqlarından üzüağ çıxan Azərbaycan xalqı da taleyi hər zaman qəlbən inandığı, etimad göstərdiyi siyasi liderlər bağılmışdır. Müstəqil Azərbaycan yeni minilliyyin başlangıcında ümummilli lider, dünya şöhrətli ictimai-siyasi xadim Heydər Əliyevin ideyalarının layiqli davamçısı - cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında uğurla gələcəyə doğru inamla irəlileyir, bu yolda qarşılaşdığı müxtəlif maneşlərə, çətinliklərə mətinliklə sinə gerir. Azərbaycanda demokratiyanın təntənəsi kimi tarixləşən 2008-ci ilin 15 oktyabr seçkiləri də mahiyyət etibarile xalqın cənab İlham Əliyevə dərin inam və etimadının əyani təsdiqinə çevrilmiş, ölkə vətəndaşları respublikada uğurla həyata keçirilən islahatlar kursunun davam etdirilməsi naminə ciddi siyasi iradə və qətiyyət nümayiş etdirmişlər.

Prezident seçkiləri bir qayda olaraq konkret zaman kəsiyində reallaşdırılan siyasetin ictimai rəy tərəfindən adekvat dəyərləndirilməsi prosesi kimi də xarakterize edilir. Seçkilər ərefəsində hakimiyət xalqın və dövlətin mənafəyi namine həyata keçirdiyi kompleks tedbirler barədə hesabat verərək seçicilərin səsini qazanmağa çalışır. Bu mənada cənab İlham Əliyevin son seçkilərdəki möhtəşəm zəfəri ilk növbədə son 14 ilde ölkənin keçdiyi inkişaf yoluna verilən obyektiv ictimai qiymətdir. Dövlət başçısı öten müddətdə konseptual əsasları ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən müəyyənləşdirilmiş islahatları uğurla davam etdirmiş və yeni çalarlarla zənginləşdirmişdir. "Əsl siyaset konkret, real iş görməkdən ibarətdir" deyən dövlət başçısının öten 15 ilde qəbul etdiyi fundamental qərarlar, imzaladığı sərəncamlar onun daim xalqın mənafeyindən çıxış etdiyini, habelə verdiyi vədlerin sırf əməli fəaliyyətə, praqmatizmə söykəndiyini, gerçekliyə adekvat olduğunu göstərmişdir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev zaman baxımdan o qədər de böyük olmayan bir müddətdə cəmiyyətin bütün gözənliliklərini gerçəkləşdirməyə çalışımaqla, hər bir vətəndaşın marağına cavab veren, cəmiyyət həyatının müxtəlif sahələrində uğurlu nəticələrə yol açan çevik, qətiyyətli və düzgün qərarlar qəbul etmişdir. Dövlət başçısının idarəcilik keyfiyyətlərindən ən mühümü isə, şübhəsiz, uzun illər boyu zərre-zərə

formalaşaraq sabitləşmiş milli dövlətçilik ənənələrinə sadıqlikdir. Cənab İlham Əliyevin həyata keçirdiyi məqsədönlü siyaset nəticəsində son illər əldə etdiyimiz uğurlar məhz bu amile əsaslanır. Siyasi illüziyalarдан, populizmdən uzaq olması, problemlərə rasional mövqedən və real situasiyadan yanaşması, praqmatizmi və yüksək idarəcilik keyfiyyətləri cənab İlham Əliyevin yetkin və peşəkar siyasetçi portretini formalaşdırır. Bütün bu keyfiyyətləri dövlət başçısının malik olduğu yüksək qətiyyət, intellekt, enerji, potensial, işgüzarlıq, novatorluq və birləşdiricilik məziiyyətləri tamaamlayır.

Mübaligəsiz demək olar ki, mövcud siyasi kursun ictimaiyyət tərəfindən birmənali dəsteklənməsini təmin edən ən başlıca amil son beş ildə müstəqil Azərbaycanın əldə etdiyi misilsiz sosial-iqtisadi nəqliyyətlərdir. Öten müddətdə ölkənin davamlı və sabit inkişafı baxımından vacib amil olan ictimai-siyasi sabitlik qorunub saxlanılmış, respublikamız iqtisadi inkişaf sürtüne görə dünyanın lider dövlətləri sırasına yüksəlmüş, sosial problemlərin aradan qaldırılması istiqamətində ardıcıl addımlar atılmış, Azərbaycan Avropa geosiyasi arealında həyata keçirilən global layihələrin tematitçisina çevrilmişdir. Bu gün ikinci elə bir dövlət tapmaq çətindir ki, son 15 ildə ümumi daxili məhsulun artım tempine görə dünyada lider mövqeyini qoruyub saxlaşın, qisa müddətdə dövlət büdcəsinin vəsaitlərini 20 dəfədən çox artırıa bilsin. Azərbaycan isə bunlarla yanaşı, həm də regionların sosial-iqtisadi inkişafına xidmət edən mühüm dövlət proqramlarını, fərman və sərəncamları uğurla icra etmiş, həyata keçirilən sosial infrastruktur layihələri nəticəsində bölgelərin siması dəyişmiş, sahibkarlığın inkişafı, yeni istehsal müəssisələrinin fəaliyyətə başlaması, yeni iş yerlerinin açılması naminə sistemli addımlar atılmışdır.

ƏSL SİYASƏT KONKRET, REAL İŞ GÖRMƏKDƏN İBARƏTDİR

Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin son 15 illik inamlı fəaliyyəti onun Heydər Əliyev ideyalarının, sadəcə, davamçısı deyil, ey ni zamanda, bu ideyaları yeni dövrün nəbzinə, zamanın ruhuna uyğun həyata keçirən, təkmilləşdirən qətiyyətli siyasi lider olduğunu təsdiqləmişdir.

Liderlik xüsusiyyətinin xalqın mütləq eksəriyyəti tərəfindən qəbul edilmək, geniş siyasi spektrin inamını qazanmaq, beynəlxalq səviyyədə cərəyan edən proseslərə nüfuz etmək, cəlbədici və real ideyalarla, işlək programlarla cəmiyyəti ümumi rifah və tərəqqi naminə səfərbərliyə almaq kimi vacib məqamları özündə ehtiva etdiyini nəzərə alsaq, bu termini bütün kateqoriyalar üzrə cənab İlham Əliyevə şamil etmək olar. Siyasetə ideyaların reallaşdırılması vasitəsi kimi yanaşan və "Əsl siyaset konkret, real iş görməkdən ibarətdir" deyən dövlət başçısı hakimiyətə xalqa təmənnasız xidmət vasitəsi kimi yanaşmış, hər bir fərdin maraq və mənafeyini uca tutmuşdur.

Mütərəqqi idarəcilik principləri ilə cəmiyyətdə böyük nüfuz sahibinə çevrilmiş cənab İlham Əliyev dövlət başçısı kimi məsuliyyətli və şərəflü vezifədə xalqın ona bəslədiyi ümidi təmənnasına əsaslanıb. Yüksək siyasi iradəsi, qətiyyətliliyi, məqsədə doğru inamla irəliləməsi, milli maraqlara sadıqliyi, praqmatizmi, təvazökarlığı və sadəliyi cənab İlham Əliyevi dövlət rəhbəri olaraq xalqa sevdirən, şəxsiyyətinə yüksək rəğbət və etimad formalaşdırılan xarakterik cizgilər sırasında xüsusi vurğulanmalıdır.

Ümumiyyətlə, son 15 il ərzində sosial-iqtisadi sahələrdə

müsəbet göstəriclərin əldə edilməsinin, ölkənin tərəqqi və dinamik inkişaf yolu keçməsinin ən mühüm səbəbi yuxarıda salaladığım keyfiyyətlərə malik Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin dəqiq sosial-iqtisadi strategiya əsasında qarşıda duran hədəfləri düzgün müəyyənləşdirməsi ilə bağlıdır. Elə buna görə də möhtərəm dövlət başçımızın həyata keçirdiyi məqsədyönlü tədbirlər nəticəsində Azərbaycanın qüdrətli dövlətə çevrilməsi yolunda mühüm amil olan icimai-siyasi sabitlik, vətəndaş sülhü və həmrəyliy qorunub saxlanılmış, cəmiyyətin ümumi potensialının ümummilli məqsədlər naminə səfərbər olunması inkişaf prosesində yüksək dinamizmi təmin etmişdir. Dəqiq müəyyənləşdirilmiş prioritetlər, elmi əsaslara söykənən fundamental qərarlar, xalqın mənafeyinə uyğun sosial-iqtisadi siyaset, əmək idarəcilik mexanizminin formallaşdırılması, diplomatik münasibətlərde balanslaşdırma principinin qorunması, vətəndaşlarımızın rifahı naminə mövcud imkanlardan maksimum səmərəli istifadə dövlət başçımıza 15 illik prezidentlik fəaliyyətini sürətləndirmişdir.

tini səciyyələndirən xarakterik xüsusiyyətlər kimi mühüm əhəmiyyətə malik olmuşdur.

Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev yüksək siyasi qətiyyət nümayiş etdirərək ötən 14 ilde Azərbaycan üçün bir sıra taleyülü məsələlərin həllinə nail olmuşdur. Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum və Bakı-Tbilisi-Qars kimi nəhəng transmilli layihələr ölkəmizin siyasi və iqtisadi mövqelərini yüksək dərəcədə möhkəmləndirmişdir. Xəzərin karbohidrogen ehtiyatlarının dünya bazarlarına nəqli məqsədilə həyata keçirilən tədbirlər respublikamızın, bütövlükdə Avropa məkanının enerji təhlükəsizliyi sisteminin əsas təminatçılarından birinə çevrilməsini təmin etmişdir. 2006-ci ilin noyabrında Avropa İttifaqı ilə enerji sahəsində anlaşma memorandumu imzalanmış respublikamız bu gün bütövlükdə MDB və Avropa məkanında Rusiyadan enerji asılılığı olmayan, müstəqil siyaset yeri-dən dövlətlərdən biridir. Bu fakt özlüyüdə Azərbaycanın dünya birliyi üçün önemini xeyli artırılmış, respublikamızın Avratlı-tik strukturlara integrasiya prosesini sürətləndirmişdir.

Hüseynova Leyla

"Daş-qış əvəzinə özünə bilik yiğsan daha çox tanınarsan: ən qiymətli daşı salıb itirə bilərsən, ən sadə biliyi isə səndən heç kəs ala bilmez." deyib Əbü'l Fərəc. Leyla da təhsilə başladığı ilk gündən bu aforizmi özü üçün əsas götürməyə başlayıb. 6 nəfərlik geniş bir ailədə doğulan Leyla 2000-ci il noyabrın 25-də Saatlı rayonunda dünyaya göz açıb. Sürəcү işləyən atası qızının və ailəsinin ehtiyaclarını artıqlaması ilə ödəməyə çalışıb. Və buna da nail olub. Anası isə evdar xanım olduğu üçün hər zaman uşaqlarının dərsləri ilə məşğul olmağa vaxt ayırıb. Leylanın elmlə ilk tanışlığı 2007-ci ildə olub. 1-ci sinifə Xırdalan rayon 9 nömrəli məktəbdə başlayan Leyla qısa zaman ərzində müəllimlərinin sevimlisinə çevrilib. Güclü yaddaşı, əzmkarlığı və zəhməti sayesində dərslərində uğurla irəliləyib. Elə uşaqlıqdan bədii kitablara olan marağının daha çox oxumağa sövq edirdi. Bu səbəbdən ki, məktəb illəri ərzində çoxlu sayda bədii kitablar oxuyub bitirmişdir. 2016-ci ildə müəyyən səbəblərə görə 117 sayılı məktəbin 10-cu sinifinə keçib. Ele orta təhsilini bu məktəbdə başa vurduqdan sonra ali məktəblərə imtahan verib. Bədii kitabları nə

qədər sevsə də, uşaqlığından bəri riyaziyyat və hesablamalara olan sevgisi, pulları mahir dərəcədə saymaq və diqqətli olmayı onu məhz iqtisadçı olmasına şərait yaratdı. 2018-ci ildə keçirilən qəbul imtahanlarında yüksək nəticə göstərərək həm valideynlərinin, həm də müəllimlərinin başını uca etdi. ən əsası uşaqlığından bəri arzusunda olduğunu sənətə yiyələnməyə başlayacaq. 622 balla Aərbaycanın ən prestijli universitetlərindən biri olan Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin Maliyyə fakultəsində Muhasibat uçotu və audit fakultəsinə daxil oldu. Özünün dediyinə görə universitetdə də məktəbdə olduğu kimi istək və həvəsə oxuyub, öz ixtisasına ən yüksək dərəcədə yiyələnəcək. Onun məqsədləri bununla da bitmir. Univeristeti bitirdikdən sonra baş muhasib kimi hər hansı bir böyük şirkət və yaxud təşkilatda çalışmaq istəyir. O deyir ki, istək, bacarıq və həvəs olduqdan sonra həşyi bacara bilər. O məqsədləri uğrunda inamla irəliləyir.

Məqsəd yoxdursa, heç nə edə bil-məzsən.

Məqsəd dəyərsizdirsə, böyük bir iş görə bilməzsən. (Deni Didro)

Mamedov Rəsul

"Həyatımızın mühüm sahəsi olan məktəb, müəllim və şagirdlər haqqında nə qədər yazılısa da, deyilsə də azdır. Məktəbli olmaq, müəllimlərin şagirdlərə elmi biliklər öyrətməsi, hər bir şagirdin və müəllimin qəlbində dərin izlər buraxır. Belə şagirdlərdən biri də Mamedov Rəsul Pərviz oğludur." - deyə bildirib Rəsulun müəllimlərindən biri. Ele bu sözlərdən Rəsulun necə bir şagird olmayı az çox məlum olurdu əslində.

Rəsul 2009-cu il sentyabrın 21 də Bakı şəhərində ziyalı bir ailədə anadan olub. Daima ailəsinin göz nuru olan Rəsul məktəbə başladığı gündən etibarən də müəllimlərinin sevimliyi olmayı bacarıb, öz istedad və bacarığı ilə. 2015 -ci ildə Kəlbəcər rayonu 20 sayılı tam orta məktəbdə 1 -ci sinifə başlayıb. Müəllimləri və sinif yoldaşları ilə çox səmimi və tərbiyyəli munasibət qurduşuna görə hamı ondan çox razıdır. Dərslərində əlaçı olmaqla yanaşı həm də idmanla çox maraqlanır. Atası Pərviz bəyin idman müəllimi olmasında bunda böyük rolu var. Kinqbokslə məşğul olur. Hal-hazırda Rəsul 4-cü sinifdə oxuyur. Onun en böyük arzusu isə gələcəkdə vətəninə, dövlətinə layiq polis

olmaqdır. Ondan bu barədə soruşturunda isə uşaqlıqdan bəri bu arzuda olduğunu və bu məqsədə çatmaq üçün lazımlı olan hər şeyi edəcəyini dedi. Biz ondakı bu qətiyyəti gördükdən sonra əminik ki, Rəsul gələcəkdə ən yaxşı və vicdanlı polislərimizdən biri olacaq.

4 nəfərlik ailədə böyüyən Rəsulun anası da hər zaman oğlunun dərslərinə, tərbiyyəsinə diqqətlə yanaşır. Tezəgül xanım da həmçinin azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimidir. Rəsulla eyni məktəbdə oxuyan bacısı Fidan da hal hazırda 6-ci sinif şagirdidir. Müəllimlərinin sözünə görə hər iki bacı və qardaş məktəbdə öz ağıl və bacarıqları ilə seçilirlər.

Rəsulun ailəsi və yaxınlarının onun üçün bitməz-tükənməz xoş sözləri və arzuları var. Onlardan biri də belədir: - "Rəsul üçün ən böyük arzumuz odur ki, necə ki indi ailəsi onunla fəxr edir, gələcəkdə də əldə edəcəyi uğurları ilə ailəsini və onu sevən hamının fəxri olsun. Rəsulu həyat hec bir zaman sindirməsin, hər zaman həyat yolları onun üçün enişdən-yoxusdan deyil, hamarlıqdan ibarət olsun. Yurdunun, vətəninin, ata-anasının adına layiq bir övlad olsun.

Babayev Kamal

Uşaq olanda anam mənə deyirdi ki, əsgər olsan, general olacaqsan, keşis olsan, papalığa qədər yüksələcəksən. Amma mən rəssam oldum və Picasso olaraq qaldım.

(Pablo Picasso)

Uşaqlar daim irəliyə ən yaxşı olana doğru can atır. Ana isə onu yönləndirə bilən ən güclü ən ülvü varlıqdır. Kamalın uğurlarının arxasında da daima anasının dəstəyi vardır. Doğulduğu andan etibarən ona hər zaman ən yüksək tərbiyyəni verən, onu dəstəkləyən anası olub. Çünkü hər bir övlad üçün anadan yaxşı tərbiyyəçi ola bilməz.

Babayev Kamal Əmiraslan oğlu 2010-cu ildə dekabrin 23 də dünyaya gözlərini açıb. Doğulduğu andan ailəsinin sevimliyi olan balaca balaımız 2017 -ci ildə Binəqədi rayonu 306 sayılı məktəbin 1-ci sinifinə qədəm qoyub. Elmə atıldığı gündən öz bacarığını göstərməyə başlayan Kamal oxuyub öyrənmə bacarığı ilə sinif yoldaşlarından fərqlənməyi bacarır. Tez bir zamandan qavra-

ma və tənbəllik etmədən oxuma istəyi onu hər zaman bir addım irəliyə çəkir bu kiçik yaşında. Bu səbəbdəndir ki, o artıq sinif üzrə əlaçıdır. Müəllimləri və sinif yoldaşları da həmçinin Kamal haqqında çox müsbət fikirdədirlər. Onun dərslərinin çox yaxşı olmasına görə əlaçılıq üzrə Fəxri Fərmanları da var. Kamal məktəb dərslərini çox yaxşı oxumaqla yanaşı həm də fərqli maraqla dairəsinə sahibdir. Belə ki o, sazda ifa etməyi çox sevir və hər gün daha yaxşı olmağa can atır. Sanki ele onun bu balaca ruhu musiqi üçün yaradılıb. Kamal həmçinin qiraət etmək və gözəl rəsmələr cəkməyi də bacarır. Bəlkə də öz üzərində işləməklə gələcəyin məşhur rəssəamlarından biri ola bilər bu istedadla. Amma onun istək və arzusu tam başqa yönədir. Kamalla səhbətimiz zamanı məlum oldu ki, əslində o gələcəkdə güclü bir hüquqşunas olmaq istəyir. O bildirdi ki, bu yolla haqq ədaləti bərpa etmək istəyir. Biz də onun bu arzusunda uğurlar arzulayıraq. Və inanıraq ki, məqsədyönlü olmaqla Kamal hər şeyi bacaracaq.

Məmmədova Xədicə

Dünyada nə qədər kitab var belə,
Çalışıb, əlləşib gətirdim ələ.
Oxudum, oxudum, sonra da vardım,
Hər gizli xəznədən bir dürr çıxardım.

Nizami Gəncəvi

Bilikli insan hərtərəfli olduğu üçün hər hansı bir çətin vəziyyətdən çox asanlıqla çıxa bilir. Belə insanlar ziyalılığın göstəricisi kimi güclü ünsiyyət bacarığına da yiyələnmiş olur. Belə ki, dili, ünsiyyəti güclü olan insan malik olduğu bilik və bacarığını daha rahat, başa düşüləcək tərzdə ifadə etmək qabiliyyətindədir.

Məmmədova Xədicə Ruslan qızı 9 sentyabr 2010 - cu ildə dünyaya göz açmışdır. Daha uşaqq yaşlarında kən o, öz zehni, savadı ilə yoldaşlarını-

dan seçilirdi. Hazırda 3 - cü sinifdə təhsil alan Xədicə balamız çox çalışqan, məsuliyyətli bir şagirddir. O, hər zaman dərslərindən əla qiyət alır və hər gün özünü, savadını inkişaf etdirmək üçün əlindən gələni edir. Hətta boş zamanlarını kitab-xanada keçirməyə xüsusi önəm verir. Həmçinin onun ən sevimli hobbisi şəkil çəkməkdir. Müəllimlərinin sevimlisi olan bu gözəl qızımızdan gələcək üçün çox böyük gözlətilər vardır. Ümid edirik ki, Xədicə müəllimlərinin inamını doğruldacaq, öz ixtisasının peşəkarı olacaqdır. Biz də öz növbəmizdə Xədicəyə uğurlar diləyirik!

Həsənalıyeva Fidan

Həkim mütləq ictimai xadim və fəal mübariz olmalı, öz humanist fikirlərini, xeyirxah tədbirlərini sözlə ifadə etməyib, əhalinin sağlamlığı üçün yollar axtarmalı, fəaliyyət göstərməlidir. Həkimlik sənəti qəhrəmanlıqdır, hüner deməkdir. Bu peşə adamdan fədakarlıq, pak niyyət tələb edir. Hər kəs buna qadir ola bilməz. Bunun üçün həkimin fikri aydın, qəlbi təmiz olmalıdır.

A.P.Çexov
məhsur rus yazıçısı həkim

Bu sözləri gələcəkdə özü üçün məqsəd hesab edən kiçik qızımız Fidan sidq ürəklə həkim olmaq arzusundadır. O bildirir ki, bunun üçün çox çalışmaq lazımdır. Bunun üçün də Fidan hər gün öz üzərində daha çox çalışır.

Həsənalıyeva Fidan Mehdi qızı 17 fevral 2008-ci ildə Bakı şəhərində dünyaya göz açıb. Məktəbə getməyi həvəslə gözləyən Fidan yaşıdlarından fərqli olaraq, məktəbə daha tez və sürətli adaptasiya olmağa başlayıb. Fidan 2014-cü ildə Xətai rayonu 260 sayılı orta məktəbin 1-ci sinfinə qədəm qoyur. İstedadı və çalışqanlığı ilə bir çoxlarına örnek olan balaca qızımız sinif üzrə əlaçı olur. 2017-ci ildə balaca Fidanımız

Zəngilan rayonu 33 sayılı tam orta məktəbin 4-cü sinfinə qəbul olur. Hal-hazırda həmin məktəbin 5-ci sinifində təhsil alır. Dərslərini yaxşı oxumaqla bərabər, Fidanın çox gözəl rəsm çəkmək qabiliyyəti də vardır. Boş vaxtlarında rəsm çəkir və əl işləri ilə məşğul olur. Bundan əlavə, Fidanın gimnastikaya da böyük həvəsi vardır. Eləcə də, Fidan bədii kitablar oxumağı da çox sevir. Balaca Fidanımızın istedadı bununla da bitmir, onun həm də gözəl aparıcılıq və şeir demək qabiliyyəti də var. Dərslərdən xüsusi ilə Riyaziyyat fənninə böyük həvəsi var. Fidan uğurlarına görə 33 sayılı tam orta məktəbin müəlliməsi İsgəndərova Zəminə və Xətai rayon 260 sayılı tam orta məktəbin ibtidai sinif müəlliməsi Məmmədova Besti müəlliməyə borclu olduğunu deyir.

Hal-hazırda 5-ci sinifdə oxuyan Fidanın atası Həsənalıyev Mehdi özəl şirkətdə işləyərək ailəsinə maddi və mənəvi dəstəkçidir. Evdar qadın olan anası Qənbər xanım isə daima Fidanın dərsləri ilə maraqlanır və onu diqqətdən kənardan qoymur. Ailəsinin saysız-hesabsız arzularından ən əsası odur ki, qızlarının uğura doğru addımladığı bu yolda hər zaman başı uca olsun.

Süleymanov Vüqar

Bilməməkdən qorxma, səhv bilməkdən qorx.

Çünki bütün fəlakətlər ona görə baş verir.

Lev Nikolayeviç Tolstoy

Şəhidin qanı - cəmiyyətə nəfəs verən, cəmiyyəti dirildən bir təbərrükür. Amma İslam dini alimin mürəkkəbini şəhidin qanından üstün tutmuşdur. Alimin zəhmətini cəmiyyətin həyatında, müqəddərətində taleyülü dəyişikliklərə rəvac verən bir amil kimi qəbul edir dinimiz.

Alimin formalasdırılmasında bütün müterəqqi dünya bilavasite və ya dolayıdı ilə iştirak edir. Beşərin bütün nəcib zəkası əməl edən alimin bilgilərinin, əxlaqının, ruhi-mənəvi durumunun yetkinləşməsində rol oynayır. Alim bütöv bir kamillik dünyasıdır və dinimiz onun itkisinin əvəzsizliyinə diqqət çəkir. Necə ki, bir aləm, bir dünya məhv olsa, onu bərpa etmək mümkünüsüzdür. Bərpa olunan nəsə təzə bir şeydir, heç zaman əvvəlkinin yerini verməz. Eləcə də, yeni gələn alim öz yerinə gəlir, öncəki alimin yerini zətən doldura bilməz. Daha üstün və ya daha az bilgilərə malik ola da bilər, müxtəlif dərəcələrə yetişə də bilər. Amma o biri alimin yerini tutə bilməz. Burada özünəməxsusluq, orijinallıq var və diniyim alimin dəyərini zaman-zaman təsdiq edir. Bu dəyərlərini gələcəkdə qoruyub saxlayacaq gənclərimizdən biri də Süleymanov Vüqardır.

Süleymanov Vüqar Şahsuvar oğlu 18 iyul

2006-ci ildə Sumqayıt şəhərində anadan olub. O təhsil həyatına qədəmlərini ilk dəfə 2012-ci ildə Qubadlı şəhər 4 sayılı tam orta məktəbin 1-ci sinifinə daxil olmaqla atmışdır. Hal-hazırda həmin məktəbin 7-ci sinifində təhsil alır.

Vüqar sinfin ən fəal əlaçılardan biridir. Belə ki, o, ağılı, savadı, tərbiyəsi ilə öz müəllimlərinin, sinif yoldaşlarının rəğbətini qazanmışdır. Hər zaman dərslərinə hazır olan, dərslərinə məsuliyyətli yanaşan Vüqarın ən çox sevdiyi fənn Azərbaycan dili və ən sevimli müəllimi bu fənni ona sevdiren Qənirə müəllimədir. O, oxuduğu illər ərzində öz bilik və bacarıqlarını təkcə dərslərində deyil, digər sahələrdə müvəffəqiyyətlə göstərmişdir. Sağlamlığının qeydinə qalan və eyni zamanda, idmanın cüdo növünü sevən Vüqar bu sahədə 2 medal, 3 fəxri fərmanla mükafatlandırılmışdır. Qazandığı uğurlarla valideynlərinin və müəllimlərinin başını həmişə uca etmişdir.

Vüqar boş zamanlarında idmanla məşğul olmuşdan başqa, musiqiyə qulaq asmağı sevir. Onun ən böyük arzularından biri gələcəkdə mərdcəsinə vətənin keşiyində durmaqdır. Vüqar gələcəkdə polis olmayı özünə məqsəd seçmişdir. Öz xalqını, millətini qorumağı özünə borc bilən Vüqarla biz də öz kollektivimiz adından qurur duyuruq. Nə xoş ki, bizim belə cəsur, ürekli, mərd gənclərimiz var. Biz ona qarşidakı həyatında çoxlu müvəffəqiyyətlər arzu edirik. Uğurların daimi olsun.

Səfərli Tuncay

Nadanlar elmə həqarətlə baxır, savadsızlar ona heyran olur, müdriklər isə ondan bəhrələnirlər.

Frensis Bekon

Ağıl köhnəlməyən geyim, bilik tükənməyən mədən kimidir. Ağıl təkcə bilikdə yox, həm də biliyi işə tətbiq etmək bacarığındadır. Az bilən və az düşünən çox danışar. Bir insanın biliyi onu çox bəlalardan saxlayar, çünki bilikli, təhsilli insan öndəki manələri əvvəlcədən görə bilir və onların həlli yolunu axtarmağa başlayır. Bunun da müqabilində bir çox problemlərdən uzaq qala bilir. Cəlaləddin Ruminin belə bir sözü var: "Ağıllıdan gələn cəfa, cahillərin vəfasından yaxşıdır". Öz ağılına, biliyinə, savadına güvənən və bunu daha da irəliyə aparmağa çalışan şagirdlərimizdən biri də Tuncaydır.

Səfərli Tuncay Qəhrəman oğlu 7 sentyabr 2005-ci ildə Abşeron rayon Masazır qəsəbəsində anadan olub.

O, 2012-ci ildə Qubadlı rayon Əliyar Əliyev adına Qəzyan kənd tam orta məktəbin 1-ci sinfinə daxil olmuşdur. Hal-hazırda da həmin məktəbtəbin 7-ci sinfində öz təhsilini davam etdirir. O, dərslərini yaxşı oxuyan, sinifin seçilmiş əlaçılardan biridir. Tuncayın ən çox sevdiyi fənlər Coğrafiya, Tarix, Riyaziyyat, ən sevimli müəllimləri Gülmire müəllimə, Sevda müəllimə və Elvira müəllimədir.

Tuncayın atası Səfərov Qəhrəman 12 aprel 1974-cü ildə Ordubad rayon Xurs kəndində anadan olub. Anası Məmmədova Samirə 12 mart 1980-ci ildə Xaçmaz rayon Rəhimoba kəndində anadan olub. Bacısı Səfərli Tellər 23 aprel 2003-cü ildə anadan olub.

Tuncay boş zamanlarında musiqiyə qulaq asmağı sevir. O, gecəkdə Dövlət Təhlükəsizlik xidmətində çalışmaq istəyir. Ona bu şərəfli ixtisas seçimində və gələcək kariyerasında uğurlar arzu edirik. Yolun daima açıq olsun.

Gözəlova Ləman

**Elm hüdudsuz bir okeandır;
mən və bəzi dostlarım bu okeandan
bir neçə damlanı içmək fürsətini əldən
vermədi.**

İsaak Nyuton

Dahi Azərbaycan şairi Seyid Əzim Şirvani belə deyib: Bəli, təhsil bizim gələcəyimizdir, ölkəmizi dünyaya tanıtmak üçün bilik, savaddır. Müasir dönyada hər bir ölkənin gələcəyi həmin ölkədə təhsilin səviyyəsi ilə ölçülür. Təhsilin inkişafı hər bir ölkədə inkişaf konsepsiyasının mühüm tərkib hissəsidir. Ölkəmizdə son illərdə təhsilin inkişafı ilə bağlı həyata keçirilən tədbirlər deməyə əsas verir ki, Azərbaycan öz gələcəyini daha etibarlı və inamlı görmək əzmindədir. Bundan başqa, zəngin təbii sərvətləri ilə dönyanın diqqətində olan Azərbaycan bu sərvətlərdən səmərəli istifadə ilə insan kapitalının da-ha da inkişaf etdirilməsini başlıca istiqamət seçib. Ölkəmizin gələcəyi bizim gənc tələbələrimizdən asılıdır. Bu gənclərimizdən biri də Ləmandır.

Gözəlova Ləman Əhliman qızı 11

dekabr 2004-cü ildə anadan olub. O, təhsilinə ilk dəfə olaraq 2011-ci ildə Qubadlı rayon Əliyar Əliyev adına Qəzyan kənd tam orta məktəbində başlamışdır. Hal-hazırda həmin məktəbin 8-ci sinfində təhsil alır. Ləman sinifin ən fəal, ən savadlı, ən məsuliyyətli şagirdlərindən biridir. Onun ən sevimli müəllimi Mirzəyeva Nəzakət müəllimədir. Ən sevimli fənni isə Riyaziyyat fənnidir. Buna görə də o, gələcəkdə Riyaziyyat müəlliməsi olmaq istəyir. O, boş zamanlarında əlavə məsələlər həll etməyi, bədii kitablar oxumağı sevir.

Ləmanın atası Gözəlov Əhliman 1983-cü ildə, anası Gözəlova Lamiyə 1984-cü ildə anadan olub və evdar xanımdır. Bacısı Gözəlova Laçın 5-ci sinifdə oxuyur, qardaşı isə körpədir.

Biz öz kollektivimiz adından arzu edərdik ki, Ləman gələcəkdə savadlı riyaziyyat müəlliməsi kimi tanınar və özü kimi savadlı tələbərlər yetişdirər. Bu yolda ona müvəffəqiyyətlər arzu edirik.

Süleymanova Güllü

Mənim ümmətimdən hər bir ağıl sahibinə bu dörd şey vacibdir: elmi eşitmək, onu öyrənmək, yaymaq və ona əməl etmək.

(Hz. Muhəmməd s.ə.v.)

Elm həqiqəti öyrənir, həyatın qanuna uyğunluqlarını, təbiətin sırlarını bir-birinin ardınca kəşf edir. Elmle məşğul olmaq isə gözəlliyyin sorağında gəzmək, onu kəşf etmək deməkdir. Çünkü həqiqət gözəllikdən, gözəllik isə həqiqətdən fərqli deyildir. Gözəllik duyusu varlığın inikası, mövcud həqiqətin idrakıdır. İnsan bütün varlığı ilə gözəlliye can atır və deməli, həqiqətən duymaq, dərk etmək üçün elm öyrənmək vacibdir. Elm həm də dünyagörüşüdür, insanı yüksəldən mənəvi ucalıqdır. İnsan yalnız elmi, bacarığı ilə başqalarından fərqlənə, onlara nisbətən üstün mövqeyə malik ola bilər.

Müasir dövrümüz yüksək texnika dövrü, yüksək sivilizasiya dövrüdür. Bu dövrdə yüksək elmi səviyyə, dərin bilik tələb olunur. Elm və bilik isə yalnız oxumaqla, öyrənməklə əldə edilir. Güllü də müasir dövrümüzün elm və biliklərə yiyələnməyə həvəs göstərən şagirdlərindən biridir.

Süleymanova Güllü Azər qızı 24 oktyabr 2002-ci ildə Respublikamızın gözəl güşələrindən biri olan Qazax rayonunda anadan olmuşdur. 2009-cu ildə o, Qubadlı rayon Ə. Əliyev adına Qəzyan kənd tam orta məktəbin 1-ci sinfinə daxil olmuşdur. Hal-hazırda həmin məktəbin 10-cu sinfində öz təhsili davam etdirir.

Güllü sinfin ən fəal əlaçı şagirdlərindən biridir. O, dəslərində kifayət qədər məsuliyyətli, çalışqan və savadlıdır. Güllü hər tədris ilini əlaçılıqla bitirir. O, 9-cu sinfi fərqlənmə ilə bitirib. Müəllimləri və valideynləri onunla fəxr edir. Onun ən çox sevdiyi fənlər Tarix, Azərbaycan dili və Ədəbiyyatdır.

Boş zamanlarında Güllü dəslərini təkrarlamağı, musiqi dinləməyi sevir.

Onun atası Süleymanov Azər Moşu oğlu 1975-ci ildə anadan olub. O, Azərbaycan Texniki Universitetini bitirib, halhazırda mühəndisdir.

Anası Süleymanova Kəmalə İsmayılov qızı 1978-ci ildə anadan olub. O, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji universitetini bitirmişdir, hal-hazırda evdar xanımdır.

Güllü gələcəkdə özünü filologiya sahəsində görmək istəyir. Bu yolda biz ona uğurlar arzulayır, müvəffəqiyyətlərinin daimi olması diləyirik.

Gözəlova Laçın

**Qüvvət elmdədir, başqa cür heç kəs
Heç kəsə üstünlük eyləyə bilməz.**

N. Gəncəvi

Elm hər dildə birdir. O, ideyalar dramıdır. Elmdə heç bir ideya ehkam deyil; hər bir adam ən məşhur alimin ən çox yayılmış ideyasını da istənilən vaxt yenidən yoxlamaq səlahiyyətinə malikdir. Elm neçə əsrlər ərzində hamiliqlə tikilən möhtəşəm bir məbəddir ki, onun hər bir daşını qoymaq bir çox alımlarə bütün ömrü müqabilində müyəssər olmuşdur. Həyatda insan bir çox amal uğrunda çalışır, lakin bir çox şeyi əldə etmək üçün öncəlik təhsildə, elmdə, bilikdə olmalıdır. Çünkü bütün amala, istəyə gedən yolda yolumuzu aydınlatan bizim savadımız, elmiriz və dünyagörüşümüz olur. Öz məqsədlərinə çatmaq üçün özünə yol yoldaşı olaraq biliyi, elmi, savadı seçən şagirdlərimizdən biri də Gözəlova Laçındır.

Gözəlova Laçın Əhliman qızı 2 noyabr 2007-ci ildə Bakı şəhər Masazır qəsəbəsində anadan olub. Təhsilə ilk addımlarını 2013-cü ildə Qubadlı rayonu Əliyar Əliyev adına tam orta məktəbdə atmışdır. Dərslərdə göstərdiyi fəallığa, savadına, tərbiyəsinə görə Laçın sinfin seçilən əlaçılarından biridir.

Onun ən sevdiyi fənləri İngilis dili, Riyaziyyat, Ədəbiyyat və Tarixdir. Ən çox sevdiyi müəllimləri isə Vəfa müəllimə, Şəlalə müəllimə, Sədaqət müəllimə və Sevda müəllimədir. Laçın bilik və bacarıqlarını təkcə məktəb daxilində deyil, məktəb xaricində də yüksək səviyyədə göstərmışdır. O, Araz kursunun təşkil etdiyi imtahanda 2-ci yerə layiq görülmüş, valideynlərinin, müəllimlərinin fəxri olmuşdur.

Onun atası Gözəlov Əhliman 1983-cü ildə, anası Gözəlova Lamiyə 1984-cü ildə anadan olmuşdur. Laçının bacısı Ləman da onunla bir məktəbdə 8-ci sinifdə oxuyur. Qardaşı Nadir isə körpədir.

Bos zamanlarında kitab oxumağı, dərsləriylə məşgül olmayı sevən Laçın elm və biliklərə yüksək səviyyədə yiyələnmək və gələcəkdə öz tələbələrinə bildiklərini mükəmməl şəkildə öyrətmək, gələcəyə savadlı kadrlar yetişdirmək arzusundadır. O, məktəbi bitirdikdən sonra ali məktəbə daxil olub, tarix müəlliməsi olmaq istəyir. Bu şərəfli peşəni özünə məqsəd seçən Laçını biz də qururla təbrik edir və ona gələcək həyatında müvəffəqiyyətlər arzu edirik. Arzu edirik ki, hər zaman valideynlərinin, müəllimlərinin və ona inanan hər kəsin başını uca edər.

Əmiraslanov Rəşad

Elm həm bildiklərini, həm də bil-mədiklərini bildirmək üçündür.

(Çin atalar sözü)

Azərbaycan Respublikasında təhsilin əsas məqsədi dövlət qarşısında öz məsuliyyətini dərk edən, xalqının milli ənənələrinə və demokratiya prinsiplərinə, insan hüquqları və azadlıqlarına hörmət edən, vətənperverlik və azərbaycanlıq ideyalarına sadıq olan, müstəqil və yaradıcı düşünen vətəndaş və şəxsiyyət yetişdirmək; milli-mənəvi və ümumbeşəri dəyərləri qoruyan və inkişaf etdirən, geniş dünyagörüşünə malik olan, təşəbbüsleri və yenilikləri qiymətləndirməyi bacaran, nəzəri və praktiki biliklərə yiyələnən, müasir təfəkkürlü və rəqabət qabiliyyətli mütəxəssis-kadrlar hazırlanmaq; sistemləşdirilmiş bilik, bacarıq və vərdişlərin mənimsənilməsini və ixtisasın daim artırılmasını təmin etmək, təhsil alanları ictimai həyata və səmərəli əmək fəaliyyətinə hazırlamaqdır. Çünkü bizim gələcəyimiz də həmin cavanlarımızdan asılıdır. Onlardan biri də Əmiraslanov Rəşaddır.

Əmiraslanov Rəşad Rafiq oğlu 4 mart 2002-ci ildə anadan olmuşdur. O, hal-ha-

zırda Qubadlı şəhər 4 sayılı tam orta məktəbin 10-cu sinifində oxuyur. Dərslərində məsuliyyətli olan Rəşadın əsas hədəflərindən biri də idman üzrə öz bacarıqlarını və gücünü isbat etmiş, tanınmış idmançı olmaqdır. Kiçik yaşılarından bunu qarşısına məqsəd qoyan Rəşadın idman üzrə çoxlu nailiyyətləri vardır. Ağır atletikada Azərbaycan Döyüş İdmanın və Döyüş növləri-(AFMC) üzrə turnirdə 1-cilik, 2-cilik, 3-cü-lük nailiyyətləri və 4 diplom mükafatları vardır. AFMC üzrə Simral FİGHT klubun klubdaxili yarışında 2-ci yeri, Döyüş Sambosu üzrə 1-ci yeri, 1999-2001 təvəllüdü idmançılar arasında keçirilən Xəzər rayon yarışında 1-ci yeri qazanmışdır. Qazandığı bütün nailiyyətlərinə görə Rəşad Məmmədov Simral müəllimə daima minnədarıdır.

Rəşadın qazandığı uğurlarla fəxr edən və hər zaman onun yanında olan valideynləri Əmiraslanov Rafiq və Səmədquluyeva Nəsibə övladlarının yaxşı təhsil alması, gələcəyə savadlı, istedadlı gənc kimi yetişməsi üçün əllərindən gələni edirlər. Biz Rəşada gələcək həyatında müvəffəqiyyətlərinin bol olmasını arzu edirik.

Ağazadə Fidan

Döyüşdə silah lazım olduğu kimi,
həyatda da bilik lazımdır.

J.J.Russo

Bəli, təhsil bizim gələcəyimizdir, ölkəmizi dünyaya tanıtmaq üçün bilik, savaddır. Müasir dünyada hər bir ölkənin gələcəyi həmin ölkədə təhsilin səviyyəsi ilə ölçülür. Təhsilin inkişafı hər bir ölkədə inkişaf konsepsiyasının mühüm tərkib hissəsidir.

Həyatın axarı, dünyanın geliş-gedişi göstərir ki, adamlar müxtəlif cür müdrikləşirlər. Çoxları almış-yetmiş keçib topladığı həyat təcrübəsi və saç-saqqalının ağlığı hesabına özlərini ömrün müdriklik çağında sayırlar. Ancaq elə adamlar da var ki, onlar yaşın, saç-saqqalın gətirəcəyi səlahiyəti gözləmədən ömrünün çox erkən çağlarından müdriklik statusu qazanır, bu nurlu mərtəbəyə öz ləyaqət və davranışları ilə xeyli öncədən yüksələ bilirlər. Bəlkə də bu gənclərimizdən biri də Fidandır.

Ağazadə Fidan Rövşən qızı 10 iyun 2004-cü ildə Bakı şəhərində anadan olmuşdur. O, 2010-cu ildə təhsil həyatının ilk addımını Qubadlı rayonu Əliyar Əliyev adına Qəzyan kənd tam orta məktəbinin 1-ci sinifində atmışdır. Fidan dərslərini çox

yaxşı oxuyur və sinfin ən fəal əlaçılardan biridir. Onun ən sevimli fənləri Riyaziyyat, Coğrafiya, Azərbaycan tarixi, Ümumi tarix, Ədəbiyyat, Azərbaycan dili və İngilis dili fənləridir. O, bütün müəllimlərini sevir, eyni zamanda, müəllimləri də onunla fəxr edir. Böyükəndə də müəllim və ya tərcüməçi olmaq istəyir.

Fidan məktəbdə keçirilən yarışlarda təltifnamələr almışdır. İnformatika fənni üzrə Respublikada keçirilən yarışda 2-ci yerə layiq görülmüşdür. Onun diplom, tərifnamə və təltifnamələri var və həm müəllimləri, həm də valideynləri onunla fəxr edir. Atası Ağayev Rövşən və anası Ağayeva Fərqanə qızlarının uğurları ilə qürur duyub, onu sonuna qədər dəstəkləyirlər. Fidan da ona bu qədər inanan insanların inamlarını boşça çıxarmır, daima onlara qürur hissini yaşadır.

Fidan yaşılarından fərqli olaraq, asudə vaxtlarından səmərəli istifadə edib, kitablar oxuyur, rəqs edir, musiqiye qulaq asır. Doğurdan da, bizim gələcəyimizin bu cür istedadlı, bacarıqlı, hərtərəfli gənclərə ehtiyacı vardır. Sonuna qədər də biz Fidanı dəstəkləyir, onun gələcək nəaliyyətlərində uğurlar arzulayıraq.

Ələsgərli Elnurə

Hər qab içində bir şey qoyduqca dəralır.

Ancaq elm qabı istisnadır:
o, elm qoyulduğunda genişlənir.

Hz. Əli ə.s.

Bilik o zaman həqiqi bilikdir ki, hafizə yox düşüncə gücünə əldə edilmişdir. Hər şey sərf və xərc olunduqca tükenir və əksilir, amma, elm sərf olunduqca həddən ziyadə artır.

Elm zamanla qazanılan, kitabların, müəllimlərin, ətrafin vasitəsilə əldə edilən ucalıqdır. Elmi kiçik görməmək, onu səbrlə, zəhmətlə, kitablara zaman ayırraqq əldə etmək lazımdır. Uşaqlıqdan oxumağa, öyrənməyə can atan, kitabları çox sevən, dərslərinə həvəslə yaşıyan şagirdlərdən biri də Elnurədir.

Ələsgərli Elnurə Elnur qızı 8 iyun 2008-ci ildə İmişli rayon Cəfərli kəndində anadan olmuşdur. Təhsilə ilk addımlarını 2014-cü ildə Qubadlı rayon Əliyar Əliyev adına Qəzyan tam orta məktəbinin 1-ci sinfinə daxil olmaqla atmışdır.

Elnurə məktəbdə ən fəal, ən savadlı,

ən çalışqan əlaçı şagirdlərdən biridir. O, öz savadını yalnızca məktəbdaxili deyil, məktəb xaricindəki kurslarda da göstərmişdir. Zəfər kursunda 400 balla təltifnamə, Alfa kursundan təltifnamə, İstiqlal kursunda əvvəlcə 3-cü, daha sonra 2-ci yeri tutmuşdur.

Ailəsinin, müəllimlərinin fəxri olan Elnurənin ən sevdiyi fənn Riyaziyyat, ən sevimli müəllimləri Şəlalə müəllimə və Sədaqət müəllimədir. O, boş vaxtlarında çoxlu nağıl kitablarını oxumağı, bədii ədəbiyyatla tanış olmağı, öz təfəkkürünü inkişaf etdirməyi sevir.

Atası Ələsgərov Elnur Ali oğlu 1979-cu ildə anadan olub. O, hərbi prokrorluqda texniki işçi vəzifəsində işləyir. Anası Ələsgərova Aynurə Vəliqulu qızı 1980-ci ildə anadan olub. O, evdar xanımdır. Qardaşı da həmin məktəbdə 2-ci sinifdə oxuyur.

Elnurə özünə gələcək üçün çox şərəflə bir peşə olan müəllimliyi seçib. Arzu edirik ki, gələcəyin savadlı, zəhmətkeş, xeyirxah müəllimi kimi yeni nəsilə öz bildiklərini mükəmməl şəkildə öyrədər. Bu yolda ona uğurlar arzu edirik.

Ələsgərli Fuad

Elmdə geniş bir şahrah yol yoxdur və o adam elmin parlaq zirvələrinə çata bilər ki, yorulmaqdan qorxmayıb, onun daş-kəsəkli yolları ilə dirmənsin.

Karl Marks

Elm adamının yolu işığa, aydınlığa gedən yoldur. Elmə doğru gedən yol heç vaxt hamar olmayıb. Həqiqi elmi yolla yüksələnlərin hamısı məşəqqətlərə, əzablara dözməli olub. Elm sırlı aləmdir. Bu aləm insanı həmişə möcüzələr yaratmaq yolu ilə getməyə sövq edir. Bizcə elmdə ən başlıca şuar "irəliyə get" olmalıdır. Yaxşı və qiymətli olan şey heç vaxt əhəmiyyətini itirmir. İnsanlar her zaman yaxşılardan nümunə götürüb, daha qiymətli olanlara can atmalıdır.

Özü üçün yaxşı olanı seçib və bu yolda səylə irəli addım atanlardan biri də Fuaddır.

Ələsgərli Fuad Elnur oğlu 8 noyabr 2010-cu ildə İmişli rayon Cəfərli kəndində anadan olub. O, hal-hazırda Qubadlı rayon Əliyar Əliyev adına Qəzyan kənd tam orta məktəbinin 2-ci sinfində təhsil alır. Fuad elm-təhsil həyatına yeni-yeni qədəmlər qoymasına baxmayaraq az yaşında bir neçə uğurlara imza atıb. O, Alfa tədris mərkəzində 2 dəfə iştirak etmiş və öz savadını, biliyini yüksək səviyyə-

də nümayiş etmişdir. 10 iyun 2018-ci il tarixində iştirak etdiyi imtahanda 475 bal, 27 may 2018-ci il tarixində isə 425 bal toplamışdır. Fuadın uğurları sadəcə bunlardan ibarət deyil. O, 5 iyun 2018 tarixində keçirilmiş inşa müsabiqəsində "Gələcək təbiətimizi necə görürəm" başlıqlı inşası ilə müsabiqənin qalibi olmuş, diplomla mükafatlandırılmışdır.

Fuadın ən başlıca dəstəyi onun ailəsidir. Onun ailəsi 4 nəfərdən ibarətdir: atası, anası və bacısı. Atası Ələsgərov Elnur Əli oğlu 1979-cu ildə anadan olub, hərbi prokrorluqda texniki işçi kimi fəaliyyət göstərir. Anası Ələsgərova Aynurə Vəliqulu qızı 1980-ci ildə anadan olub, evdar xanımdır. Bacısı Ələsgərli Elnurə onunla eyni məktəbin 5-ci sinfində təhsil alır.

Qazandığı bu uğurlar sayesinde müəllimlərinin valideynlərinin fəxri olan Fuad gələcəkdə polis olmayı arzulayır. Biz inanırıq ki, bu məqsədinə nail olmaq üçün Fuad əlindən gələni edəcək, dərslərini həmişə mükəmməl öyrənib, uğurlarını daim davam etdirəcəkdir. Bu yolda biz də kollektivimiz adından ona uğurlar və müvəffəqiyyətlər diləyirik. Arzu edirik ki, Fuad hər zaman valideynlərinin, müəllimlərinin və ona inanan hər kəsin başını uca etsin.

**Əgər elm ümidi olsayıdı,
dünyadaki bütün insanlar alım olardı.**

(Hz.Əli ə.s.)

Başlıca xüsusiyyətləri nəzərə alaraq təhsil məfhumuna belə tərif verilmişdir: sosial-iqtisadi həyatın tərkib hissəsi kimi, təhsil-müvafiq tədris müəssisəsində müəyyən müddətde məqsədyönlü, planlı və mütəşəkkil öyrədilən, tərbiyə və psixoloji inkişaf imkanları olan, təlimin bir halda zəruri şərti, digər halda isə nəticəsi kimi özünü göstəren, habelə milli ümumbəşeri səciyyəli biliklər, bacarıq və vərdişlər sistemidir.

Bu cür başa düşülən təhsilin müxtəlif növləri və formaları var. Təhsil ümumiləşmiş məfhumdur. Bu məfhum təhsilin bütün növlərini və formalarını özündə cəmləşdirir. Ümumi təhsil, peşə təhsili, ixtisas təhsili, təkmilləşmə təhsili, aspirantura təhsili, doktorantura təhsili, özünütəhsil və s. təhsil məfhumunun məzmununa daxildir.

Sadalanan təhsil növləri də nisbi mənada ümumi məfhumlardır. Bu təhsil

növlərindən özünə seçim edən şagirdlərimizdən biri Yusifdir.

Abdulla Yusif Samir oğlu 3 iyul 2010-cu ildə Bakı şəhərində anadan olub. O, Qubadlı rayon 4 sayılı tam orta məktəbin 3-cü sinfində oxuyur. Yusif sinfin ən fəal əlaçılardan biridir. Göstərdiyi fəallığa görə dəfələrlə fəxri fərmanlarla təltif olunmuşdur. Bundan ötrü o, daima öz müəllimlərinin minnətdardır. Yusif bütün fənnərini sevir, xüsusilə Azərbaycan dili fənnini. Bu fənni ona sevdiren Bülbül müəllimə də onun ən sevimli müəlliməsidir. O, dərsdə göstərdiyi fəallığı idman sahəsində də göstərir. Boş zamanlarında üzməyi, üzgüçülükə məşğul olmayı sevir.

Yusifin atası Samir bəy 1984-cü ildə anadan olub, yol polisidir. Anası Aytən xanım ibtidai sinif müəlliməsidir. Yusif gələcəkdə atası kimi polis olmaq, millətinə mərdcəsinə xidmət etmək istəyir. Neftçi olmaq da onun arzuları arasındadır. Biz də öz kollektivimiz adından ona həyatında uğurlar, seçəcəyi peşə sahəsində də müvəffəqiyyətlər arzu edirik.

Abdulla Yusif

TƏHSİL YENİLİKLƏRİ

Xüsusi buraxılış Dekabr 2018-ci il (49)

Mən həmişə səninləyəm, Azərbaycan, Azərbaycan, Azərbaycan!

2013-cü ildən nəşr olunan Təhsil Yenilikləri qəzeti və eyni adda xüsusi buraxılış jurnalı əsasən dövlət və dövlətçiliyi təbliğ edir. Öz saylarında daha çox təhsil, təhsildəki yeniliklər haqqında məlumat verir.

Xüsusi buraxılış olan jurnalda istənilən şəxlər öz yazıları ilə çıxış edə bilər. Belə ki, qabaqcıl ziyalılar, müəllimlər, həkimlər, tələbələr, şagirdlər və qeyri-ixtisasın sahibləri öz yazılarını jurnalda çap etdirə bilərlər. Eləcə də 500-dən yuxarı bal toplayan məzunlar, əlaçılardır, idmançılar, maraqlı əl işləri olan gənclər, səs qabiliyyəti olan və şeir yazmaq və demək qabiliyyəti olan şagirdlər də jurnalda müraciət edə bilərlər.

Onu da qeyd edək ki, jurnal şəhid övladlarına, fiziki əqli cəhətdən zəif olan şagirdlərə, o cümlədən hər iki valideynini itirən şagirdlərə pulsuzdur.

Əziz oxular! Əgər sizlər də jurnalda məqalə, elan, təbrik və reklam vermək istəyirsinizsə aşağıdakı telefonlarla əlaqə saxlaya bilərsiniz:

Telefon nömrələri:

(070) 077 988 82 83

077 632 22 86 WhatsApp

012 408 91 92

Mail: tehsil_news@mail.ru
Facebook: Tehsil Yenilikləri

Instagram: [tehsil_yenilikleri](#) Youtube: [Təhsil Yenilikləri](#)

EUROHOME

Müasir dam örtükləri

Hər növ polimer örtükləri, yeni dam örtüklərinin sifarişi

RUUKKI

İtalya, Koreya, Çin, Türkiyyə, Ukrayna və bütün dövlətlərin mallarının satışı.
Burada hər növ dam örtükləri topdan və pərakəndə satışı olur.

Ünvan: Xirdalan şossesi, Ekologiya postu ilə üzbəüz
EVROHOME mağaza N103
Dükəninin sahibi: Seymur Orucov
Tel: (+994 51) 600-02-07

Təsisçi:
İsa Əkbərov

Baş redaktor:
Samir Əkbərov

Müxbirlər:
Vəfa Babayeva
Gülərə Mirzəyeva

"Təhsil yenilikləri"
qəzetiinin
Xüsusi buraxılış

Ünvan: Azərbaycan
Respublikası
Bakı şəhəri, Mətbuat
prospekti
529-cu məhəllə
"Azərbaycan nəşriyyatı"
2-ci mərtəbə

Jurnal Redaksiyanın
komüpter mərkəzində
yiğilib, səhifələnib,
çap olunmuşdur.

Tiraj - 500

Tel: 070-988-82-83
070-255-78-78